

1. Gezi yazısı, gezilen yerlerde görülen maddi ve manevi özellikleri, belli bir edebi usule uygun anlatan düz yazı türüdür. Günümüzde gazete ve dergilerde röportajla köşe yazılarına sıkıştırılan gezi yazılarının biçim ve muhteva özellikleri korunmalıdır. Gezi yazıları, bir araştırmaya hem konu hem de kaynak olacak bilgi ve belge niteliği taşımalıdır. Güvenilir bilgiler verilmelidir. Bunu yaparken mekâna ait öykü, masal, türkü, halk şiiri, söylence, mani, ağız ayrımları, halk oyunları, giyim-kuşam, dernek, inanç, yemek alışkanlıkları, sanat ve zanaat varlıkları belirtilebilir.

Bu parçadan aşağıda verilenlerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Gezi yazılarına gerekli önemin verilmesi ve içeriğinin bozulmadan devam ettirilmesi gerektiği
- B) Gezi yazısının görülen yerlerin özelliklerini edebi bir şekille anlatılması gerektiği
- C) Güvenilir olması gerektiği
- D) Gezi yazısının oluşturulma sürecinde yazarlar, maddi ve manevi bazı kayıplara uğratıldığı
- E) Son zamanlarda diğer türlerin içine yerleştirilerek medyada yayınladığı

2. Gezi yazıları kuru, salt bilgi aktaran metinler değildir. İlginç, hoşla giden bir üslupla yeni yerleri tanıtan, görülmeye değer özelliklerini sunan, okuru adeta o mekânda yaşatan tasvirlerle sahip olmalıdır. Gezi yazısı, gözleme dayanır. Ancak gözlem, sadece deneysel ve somut nitelikte olmamalı; insanı insan yapan yönleri gözlemleyerek, asıl özel olanı ortaya çıkarma amacını gütmelidir. "Harikuladeliğin avı" derken Ahmet Haşim, acaba gezi yazarlarının bir sarraf dikkatiyle gezilen, görülen yerlerin ve o coğrafyadaki insanların ortak, en özgün özelliklerini seçmesini mi işaret eder?

Bu parçadan çıkarılabilecek ana düşünce aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Gezi yazılarının kanıtlanabilirliğinin okuyucu açısından önemi vurgulanmaktadır.
- B) Gözlem sonucu oluşturulan gezi yazılarının nesnel bilgiler ışığında okuyucu bilgilendirmesi gerektiğinden.
- C) Gezi yazarlarının farklı olanı ve ortak olanları bulup ince ayrıntılarla işleyip kendi değerlerini katarak bilimsel bir deney yapmadığını kanıtlamasından.
- D) Gezi yazısının zor bir sürecin sonunda meydana geldiğini ve hangi değerlere sahip olduğunu anlatmaya çalışmaktadır.
- E) Gezi yazısı yazmak isteyen yazarların özgün olmaları gerektiğinin üzerinde durulmaktadır.

3. I. Bir kimsenin düzenli olarak, günlük olaylarla ilgili yorumlarını, bunlardan kaynaklanan o günkü anlayışlarını, düşüncelerini, üstüne tarih atarak kaleme aldığı kısa yazılara denir.

II. Edebiyat, sanat, siyaset, ticaret gibi alanlarda haklı bir

üne kavuşmuş, tanınmış insanların hayatlarını, eserlerini, başarılarını okuyucuya duyurmak amacıyla yalın bir dille, tarafsız bir görüşle yazılan inceleme yazılarına denir.

- III. Yazarın, yurt içinde gerekse yurt dışında gezip gördüğü yerlerdeki toplumları, kentleri, yerleri, yaşayışları, âdet ve töreleri, gelenek ve görenekleri, doğal ve tarihî güzellikleri, ilgi çeken değişik yönleri edebî bir üslup içinde kaleme alarak anlatmasına denir.
- IV. Toplum hayatında önemli görevler üstlenmiş, toplumu ilgilendiren önemli olayları bizzat yaşamış veya bu olaylara şahit olmuş kişilerin bu olayları duyurmak için sanat değeri taşıyan bir üslupla yazdıkları yazılara denir.

Aşağıdaki terimlerden hangisinin tanımı yukarıda verilmiştir?

- A) Otobiyografi
B) Hatıra
C) Günlük
D) Biyografi
E) Gezi yazısı

4. Gezi yazılarını, yolculuk yapılan yer bakımından ikiye ayırmak mümkündür: yurtiçi gezi yazıları ve yurt dışı gezi yazıları (I). Yurtiçi gezi yazıları, bir yazarın herhangi bir amaçla kendi ülkesinde yaptığı bir yolculuk sırasında gezip gördüğü yerleri ve edindiği izlenimleri anlattığı yazılardır (II). Bu tür gezi yazılarına, Reşat Nuri Güntekin'in Beş Şehir adlı eserini gösterebiliriz (III). Yurtdışı gezi yazıları ise bir yazarın kendi ülkesi dışında yaptığı gezi ve incelemelerinin bir ürünüdür (IV). Bu tür Gezi yazısına da Faliş Rıfkı Atay'ın Deniz Aşırı adlı eseri örnek olarak gösterebiliriz (V).

Yukarıdaki parçada numaralandırılmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışlığı yapılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. Kayaköy bir zamanların Rum köyü. Ne yazık ki günümüzde tamamen terk edilmiş hatta harabeye dönmüş ölü bir köy olmuş. Kaya Köyü'nün günümüzdeki popüleritesi, antik dönem kalıntılarından öte, Türk Kurtuluş Savaşı'ndan sonra mübadele sonucu terk edilen bir Rum köyü olmasından kaynaklanıyor. Burada yüzyıllar boyu Rumlar ve Türkler birlikte yaşamışlardır. Türkler tarım ve hayvancılıkla geçimlerini sürdürürken, Rumlar ise zanaat ve ticaretle uğraşarak yamaçlarda kurulu evlerde yaşamlarını sürdürmüşler. Gezerken evlerin kapı ve pencerelerinin söküldüğünü, tavanların çöktüğünü görüyor ve duruma biraz üzülen bazı Rum evleri, şapeller ve kiliseyi de gezdikten sonra yolumuza devam ediyoruz.

Bu metinle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Metnin odağında yazarın kendisi vardır.
B) Türü, anıdır.

- C) Anlatıcı, yazarın (metnin kahramanının) kendisidir.
- D) Öyküleyici anlatım türü kullanılmıştır.
- E) Görülen yerler anlatılırken duygular ağırlık basmaktadır.

6.

- I. Beş Şehir
- II. Vatan Yolunda
- III. Romanya Mektupları
- IV. Ah Beyoğlu Vah Beyoğlu
- V. Mavi Sürgün

Yukarıda verilen eserlerden hangileri gezi yazısına örnek olarak gösterilebilir?

- A) I. ve II.
- B) I. ve III.
- C) II. ve III.
- D) III. ve IV.
- E) II. ve IV.

7.

Aşağıdakilerden hangisi gezi yazısı ile röportaj arasındaki farklardan biri değildir?

- A) Gezi yazısında ilgi çekici yerler anlatılır.
- B) Röportajda, yaşanan sorunları gün ışığına çıkarmak kaygısı vardır.
- C) Röportajda gezi yazılarına göre objektif olmak şartı, daha sade bir dil kullanma mecburiyeti vardır
- D) Röportaj, okuyucuyu bilgilendirme amacı taşır, gezi yazısında ise böyle bir kaygı güdülmez.
- E) Röportajlar soru-cevap şeklindedir. Ancak gezi yazılarında böyle bir durum söz konusu değildir.

8.

Aşağıdaki yapıtlardan hangisi türü bakımından ötekilerden farklıdır?

- A) Alp Dağlarından ve Miss Châlfrin'in Albümünden
- B) Beş Şehir
- C) Anadolu Notları
- D) Saray ve Ötesi
- E) Bir Avuç Dünya

9.

- I. Türk edebiyatında ilk seyahatname, Hoca Gıyaseddin Nakkaş'ın Acaibü'l-Letaif adlı Hıtaý Sefaretnamesi diye de bilinen eseridir.
- II. Dünyanın en eski seyahatnamesi Afrika'nın doğusundaki Pufta ülkesine yapılan yolculuğu konu alan bir rölyeftir.
- III. 19. yüzyıl gezi türü açısından verimli bir yüzyıl olmuştur. Ömer Lütfi'nin Ümit Burnu Seyahatnamesi, Keçecizade İzzet Molla'nın Mihnet Keşan'ı, bu türün örnekleri arasındadır.
- IV. Gezi yazıları genellikle günü güne yazılmaz. Ancak doğruluk, açıklık ve etkileyicilik için bazen günlük alınan notlardan faydalanılabilir.

V. İranlı şair ve din adamı Nasır Hüsrev 'in hac maksadıyla yaptığı Mekke gezisini ve bu arada Mısır ve Anadolu'nun doğusunda gördüklerini anlatan "Seyahatname" adlı eserini de ilk gezi kitapları arasında sayabiliriz.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışlığı vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

10. Sultanahmet'e ilk kez giden birinin dikkatini hemen minareler çeker öyle ki bu yedi tepeli kentin bu semti dünyanın tek altı minareli camisi olan Sultanahmet Camisi'ni ve minareleri birbirinden farklı olan Ayasofya camisini (ibadethanesini) barındırır. Alçakgönüllü beyaz rengi ile mahallenin uslu çocuğu Sultanahmet'e karşın tüm kibirliliği ile Ayasofya karşınızda durur ve kulağınıza efsanelerini fısıldar. Öğle saatlerindeki uzun kuyruklar akşamüstüne doğru azalmaya başladı Ayasofya kapısında. Pagan inançları ile Hristiyanlığı birleştiren Büyük Konstantin'in zamanında ilk Ayasofya inşa edilmiş fakat daha sonra bazı yangınlarda ve isyanlarda bu mabet yıkılmış. 532 yılında Roma imparatoru Jüstinyen'in "Adem'den beri görülmemiş bir ibadethane yapacağım" sözü ile bugünkü Ayasofya'nın temelleri atılmış ve 537 yılında kilise olarak merasimlerle açılmış...

Bu parçada aşağıdaki yazı türlerinden hangisine ait özellikler ağır basmaktadır?

- A) Sohbet B) Günlük C) Anı
D) Otobiyografi E) Gezi yazısı

www.supersoru.com

Cevaplar :

1)D, 2)C, 3)A, 4)C, 5)B, 6)B, 7)D, 8)D, 9)E, 10)E,